

*Світлана Кишакевич,
Галина Стець*

**ВОКАЛЬНІ ТВОРИ ДЛЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
(Частина перша)**

Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка
Кафедра вокально-хорового, хореографічного
та образотворчого мистецтва

*Світлана Кишакевич,
Галина Стець*

**ВОКАЛЬНІ ТВОРИ ДЛЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
(Частина перша)**

Навчально-методичний посібник

Дрогобич
2023

УДК 78.087.6(072)

К 46

**Рекомендовано вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 4 від 23 березня 2023 р.)**

Рецензенти:

Чумак Ю.В. – кандидат мистецтвознавства, директор комунального закладу Львівської обласної ради «Дрогобицький музичний фаховий коледж імені Василя Барвінського»;

Шуневич Є.В. – доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Кишакевич С., Стець Г.

К 46 Вокальні твори для молодших школярів (Частина перша) : навч.-метод. посіб. Дрогобич : ДДПУ ім. Івана Франка, 2023. 42 с.

Пропонований навчально-методичний посібник створений відповідно до робочих програм «Методика навчання музичного мистецтва», «Постановка голосу», призначених для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; «Методика навчання естрадного вокалу», призначеної для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Посібник рекомендований вчителям музичного мистецтва середніх загальноосвітніх шкіл та шанувальникам вокальної музики.

© С. Кишакевич, Г. Стець, 2023
© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023

ПЕРЕДМОВА

*«Цілком нерозумний той,
хто вважає за необхідне
вчити дітей не тією мірою,
якою вони можуть засвоювати,
а якою тільки сам він бажає».*
Ян Амос Коменський¹

Висока музична культура та багатогранний творчий розвиток молодших школярів – це пріоритетні музично-освітні завдання, які ґрунтуються на гуманістичних засадах, з використанням особистісно-орієнтованого підходу у навчанні. На сьогоднішній день принципові підходи до музичного навчання учнів початкової школи все більше окреслюють орієнтацію на духовний розвиток особистості засобами музичного мистецтва.

У молодшому шкільному віці музика є одним із вагомих чинників, які розвивають особистість. Видатний український педагог, поет, письменник, кандидат педагогічних наук Василь Сухомлинський завжди звертав увагу громадськості на значущість саме музичного виховання учнів початкової школи. Він писав: «Без музики важко переконати людину, яка вступає в світ, у тому, що людина прекрасна, а це переконання, по суті, є основою емоційної, естетичної, моральної культури»².

Не важливо чи це індивідуальні, чи групові форми організації музично-виховного процесу. Суттєво, що вони формують особистісні якості та здібності, насичують гармонію дитячої душі «новими акордами», духовно збагачують. До речі, ще у Стародавній Греції освіченою людиною називалася не лише та, яка уміла грамотно

¹ <https://ief-usfeu.ru/uk/citaty-komenskogo-o-klassno-urochnoi-sisteme-vyskazyvaniya-i-aforizmy/>

² Сухомлинський В.О. Вибрані твори : в 5 т. Т. 5 : Статті (1977). <http://irbis-nbuv.gov.ua › ulib › item ›>

висловлювати свої думки, а й та, яка отримала виховання за допомогою музики. Тому слова «освічена людина» та «музична людина» були синонімами.

На наше глибоке переконання, основним завданням сучасної особистісно-орієнтованої освітньої парадигми є формування гуманістичного світогляду школяра, його індивідуальності та неповторності, а також збереження і розвиток у нього відчуття духовного зв'язку зі своїм народом.

Учитель музичного мистецтва, використовуючи всі виховні функції музики, опираючись на засади особистісного підходу, повинен допомогти дитині на шляху її становлення та усвідомлення себе особистістю. Адже саме особистість школяра є центром навчально-виховного процесу в контексті суб'єкт-суб'єктних відносин між педагогом та учнем.

Також важливим в опануванні теоретичного та практичного навчального матеріалу є наявність внутрішньої мотивації учня до вивчення базових музичних знань, до пізнання культурних традицій свого народу у поєднанні з музикою інших народів світу.

Щодо музично-практичної діяльності, то вона неможлива без розвитку творчого потенціалу дитини, її здатності до самопізнання і самореалізації, без набуття сценічного досвіду та опанування відповідним різножанровим репертуаром.

Для цього необхідно «включити» молодших школярів в роботу, зацікавити їх музикою, полонити їхню увагу цікавими й оригінальними творами, що обов'язково відповідатимуть віковим особливостям, будуть доступними для сприйняття та відтворення. Дитячий репертуар має пробуджувати в дітей світлі та радісні емоції.

Емоції та мотиви тісно пов'язані між собою, оскільки ті чи ті дії дитини містять мотиваційний та емоційний компоненти. Молодші школярі, як відомо, характеризуються емоційністю, щирістю, безпосередністю та відвертістю. У них бадьорий настрій, усміхнені, життєрадісні обличчя. Вони відкриті для спілкування, їм усе цікаве та нове. Їхнє емоційне ставлення, в даному випадку, до того чи того музичного твору визначає мотивацію подальшої діяльності.

Позитивні емоції під час прослуховування забезпечують інтерес та зацікавлення, трансформуються у вияв пізнавальної потреби.

Допитливість учнів початкових класів, їхнє багате асоціативно-образне мислення і фантазія забезпечують розвиток музично-навчальної діяльності. Діти з бажанням вивчатимуть пісні рідного краю та з радістю інтерпретуватимуть їх у власній творчій роботі.

Варто пам'ятати, що провідним видом діяльності молодшого школяра залишається гра. Тому формувати музичні вміння та практичні навички дітей вчитель повинен у процесі музично-ігрової діяльності. Її ефективними формами є інсценізація пісні, пісня-гра, музично-рольові ситуації тощо.

Саме у творчості дитина розкриває себе, ділиться з навколишніми людьми багатограним внутрішнім світом, особливою і неповторною красою власного бачення. У практичній діяльності відбувається мистецьке зростання учня.

Як зазначає професор кафедри педагогіки мистецтва та фортепіанного виконавства факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, доктор педагогічних наук Галина Микитівна Падалка: «Поза залученням учнів до творчості – навчання мистецтва втрачає сенс.... Визнання пріоритету практичної форми діяльності не означає ігнорування ролі мистецько-теоретичного пізнання в навчальній діяльності. Однак практичному засвоєнню мистецтва організації практичних форм мистецької діяльності слід надавати провідного значення»³.

Виконання учнями початкової школи пісень на уроках музики, дозволяє активно включитися у творчо-виконавський процес, а створення ними ритмічного супроводу до пісень на маракасах, брязкальцях, дзвіночках, барабанах та інших музичних інструментах виявляє всі дитячі можливості у художній творчості, в тому числі й здатність до імпровізації; пробуджує уяву та фантазію.

---

³ Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 274 с.

Таким чином, на уроках музики народжується та особлива, емоційно-піднесена атмосфера, яка викликає в дітей хороший настрій, відчуття внутрішньої свободи та щастя.

Авторські вокальні твори, з яких складається цей навчально-методичний посібник, успішно пройшли апробацію з учнями 1–4-х класів у навчально-виховному процесі СЗШ № 3 міста Трускавець. За твердженням педагогів, пісні неабияк сподобалися школярам, а художні образи були наділені естетичним значенням, розвивали креативність дітей, вирізнялися доступністю для сприймання та відповідали їх емоційним духовним запитам. Учні з бажанням виконували дані пісні на відкритих уроках, педагогічних семінарах, шкільних мистецьких заходах тощо. Також запропоновані вокальні твори були включені до різноманітних конкурсних програм, з якими діти здобували призові місця.

Навчально-методичні рекомендації, подані в посібнику, сприятимуть більш ефективному опануванню музичного матеріалу. Практичні поради допоможуть у вивченні пісень, а у відтворенні того чи того художнього образу стануть у нагоді чудові ілюстрації, створені ученицею 9-А класу СЗШ № 3 м. Трускавець Софією Стець.

Навчально-методичний посібник «Вокальні твори для молодших школярів (частина перша)» укладений відповідно до програм «Методика навчання музичного мистецтва» (автор Т. Медвідь), затвердженої вченою радою ДДПУ імені Івана Франка від 13.10.2020 р., протокол № 10, «Постановка голосу» (автор Є. Шуневич), затвердженої вченою радою ДДПУ імені Івана Франка від 16.02.2021 р., протокол № 2, призначених для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; програми «Методика навчання естрадного вокалу» (автори С. Кишакевич, А. Душний), затвердженої вченою радою ДДПУ імені Івана Франка від 20.12.2022 р., протокол № 10, призначеної для підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Сподіваємося, що запропонований збірник авторських дитячих пісень збагатить нотну бібліотеку кожного шанувальника вокального

мистецтва. Передусім він стане у нагоді вчителям музики загальноосвітніх шкіл, викладачам вокалу музичних шкіл, вихователям ЗДО, а також для студентів, що проходять педагогічну практику та прагнуть урізноманітнити свій шкільний репертуар.

С. Кишакевич,
*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого
мистецтва*

Г. Стець,
*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри вокально-хорового,
хореографічного та образотворчого
мистецтва*

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Пісенні традиції рідного краю, вивчення творчості українських композиторів та митців (від класиків до сучасників), зокрема свого регіону, є потужним засобом впливу на процес виховання дитини. Усвідомлення дітьми мистецьких цінностей через призму патріотизму, любові до української культури, рідної пісні є запорукою формування молодого покоління, що здатне зберігати та примножувати надбання українського народу. Саме тому дитячий музичний репертуар має бути спрямований на гармонійний розвиток особистості, забезпечувати естетичні потреби дитячого сприймання музичного твору, пробуджувати радісні емоції та настрої, у такий спосіб розвиваючи музикальність учня, навички співу, музично-образне мислення.

Безперечно, пісні, які виконують діти, зокрема учні молодших класів, повинні відповідати віковим особливостям. Це стосується як діапазону твору, так і поетичного тексту, який має бути доступним та повністю осмисленим дитиною. Фортепіанний супровід пісень для дітей початкової школи повинен бути прозорим, гармонічно необтяженим, у більшості випадків підтримувати вокальну партію, оскільки у діток 6–9 років часто нестійка інтонація, що зумовлено віковими особливостями

На важливість вибору дитячого репертуару впливає і той факт, що динаміка естрадного співу постійно зростає. Має популярність як сольне виконавство, так і ансамблеве. Дітки активно залучаються вчителями музичного мистецтва до участі у конкурсах та фестивалях, концертах, різноманітних музичних програмах чи навіть шоу. Часто можна спостерігати сумну, невтішну картину, коли дитина 6–7 років виконує пісню, яка не відповідає її віку. Фізична й емоційна незрілість юного виконавця перетворюють концертний виступ на пародію, недоладний випадок. Якщо мова йде про конкурс, то професійне, компетентне журі обов'язково зніме бали за номер. Як наслідок – стрес, дитячі сльози, образи. Тому на плечі педагога лягає важливе завдання: обрати пісню, що відповідає віку маленького співака.

Пригадаємо, що у дітей діапазон голосу в середньому охоплює одну октаву. Це може бути від ноти «До», «Ре» першої октави до «До», «Ре» другої. Якщо голос молодшого школяра звучить дзвінко, легко, світло, то «працює» *фальцетний механізм* звукоутворення, під час якого голосові зв'язки змикаються, залишаючи невеличку щілину. Якщо голос дитини певною мірою звучить щільніше, більш цупко та гучно, то в роботу включився *грудний механізм* (спостерігається переважно у хлопчиків). Для нього характерним є тісне змикання голосових зв'язок, без утворення щілини. Таким дітям важко співати високі нотки: вони чують звук, проте інтонаційно не можуть його відтворити. Тому часто вчитель помилково вважає таких учнів «глухими». Проте це не біда. Адже таке явище існує до певного часу: від 5 до 12 років. З розвитком школяра вокальні м'язи (*драглиста речовина, яка облітає його голосову зв'язку*) поступово наростають, заповнюючи всі голосові волокна. Отже, маючи ґрунтовні знання з вокальної педагогіки, вміючи обирати репертуар, вчитель музичного мистецтва зможе навчити співати кожну дитину.

«ПЕРШОКЛАСНИК»

Пісня «Першокласник» – це пісня-діалог між хлопчиком-першачком та його матусею. Тема розмови про школу та про одне з поширених свят у початковій школі – «Посвята у першокласники». Сім'я і школа – це два надважливих взаємодоповнювальних фактори, без яких неможливий гармонійний розвиток особистості, процес її комунікації в соціумі. Між батьками та вчителями толеруються відносини партнерства на основі моральності і поваги. У пісні хлоп'ятко запитує: «А чи правда, мамо, школа – це родина?» , на що мати відповідає: «Так, мій любий синку, так, моя дитино!»

Загалом пісенька створює веселий настрій, пробуджує радісні почуття, адже дитина відкриває нову сторінку свого «маленького, дорослого» життя: «Першокласник! Першокласник я! Перший клас – це моя сім'я!»

Тональність – Es-dur, теситура – «сі бемоль» малої – «до» другої октави. Виконувати твір треба у помірному темпі, але на надто розтягувати (**Andante non troppo**). Кожну фразу вокалізувати, восьмі тривалості не відокремлювати, а співати на легато (*legato*), тобто зв'язно. Високу звукову позицію зберігаємо упродовж усієї пісні. Початок приспіву беремо на *forte* (*forte* – голосно), але застосовуючи м'яку атаку звука. Плавню знімаємо усі закінчення фраз. Підсилити поетичну складову в кінці твору можна, якщо сповільнити темп (*Ritenuito*). Чітка вимова приголосних звуків забезпечить належну дикцію.

Також педагогу варто пам'ятати, що дітки такого віку люблять наслідувати: це оптимально короткий шлях до засвоєння вокальних навичок. Тому демонструємо своїм голосом кожену пісню та фразу.

«ЧОК, ЧОК»

Пісенька «Чок, чок» веселого та жартівливого характеру, в якій розповідається про те, як маленький павучок очікує на свої уродини найкращого друга – світлячка. Для кожної дитини день народження є улюбленим святом, яке наповнене щастям, усмішками рідних та близьких, а також тим трепетним відчуттям, коли ти з нетерпінням чекаєш на друзів. Школярам варто наголосити, що дружба – це не просто слово. Це передусім спілкування, основою якого є довіра, повага, взаємовиручка, безкорисливість. Велика удача для кожного знайти справжнього друга в цьому житті. І яка ж радість наповнює друзів при зустрічі: «Обіймаються раденькі друзі ті малі-маленькі!» Тональність – D-dur, теситура – «до» першої – «ля» першої октави. Характер виконання грайливий (*Scherzando*). Важливо дотримуватися метроритмічної пульсації та проставлених агогічних акцентів. Під поняттям «агогіка», яке з грецької мови трактується як рух, ми маємо на увазі важливі за змістом слова та звуку. В плані темпу ми їх дещо «відтягуємо», «підкреслюємо». Вчитель у доступній формі пояснює, що синкопа ніби порушує порядок сильної та слабкої долі в мелодії та своїм голосом демонструє її виконання, роблячи акценти. Можна запропонувати діткам проплескати. Це буде весело й оригінально. Мелодичний рух вгору передбачає посилення динаміки звуку, а вниз – її зменшення. Повсякчас нагадуємо діткам, що при вдиху плечі не піднімаємо, співаємо так, наче не видихаємо повітря, а «ховаємо його в животику». Доречно звернути увагу школярів на роботу артикуляційного апарату (язик, губи, зуби). Це забезпечить виразну дикцію та зрозумілість поетичного тексту.

«БЛИСКАВКА»

«Блискавка» – лірична пісенька, яка оспівує красу і велич такого природного явища, як блискавиця (електричний розряд, який утворюється в хмарах або між хмарами та землею). Наші пращури вважали її зброєю вищих небесних сил, а також вірили, що після блискавки з дощем приходять достаток і благополуччя. Ці могутні сили природи напувають усе живе навколо: «Вся земля усміхнена, зрошена і чиста, тішиться веселонька в небесах барвиста!» – співаємо в пісні.

Тональність – C-dur, теситура – «сі» малої – «соль» першої октави. Підійде низьким голосам. Темп твору – *comodo* (не поспішаючи, невимушено). Дотримуємося фразування, усіх динамічних відтінків та нюансів. Третю і четверту стрічки в куплетах співаємо рішуче й сміливо (*deciso*).

Вартий уваги й вокаліз в кінці пісні, який виконувати треба плавно та ніжно (*dolce*). Перші два такти співаємо на мурмурандо (це спів із закритими вустами). Обов'язково нагадуємо діткам, що губи змикаємо не щільно, не з усієї сили, залишаючи тоненьку щілинку. Відчуття легкого лоскоту на губах є свідченням правильного співу на мурмурандо. Звуковий потік у жодному разі не направляємо в ніс! Тоді голос набуде гугнявого, неприємного на слух звучання. Пояснюємо школярикам, що співаємо так, наче хочемо позіхати, формуємо ротиком великий купол, як у церві чи цирку. Так наш звук буде округлим, об'ємним, у високій позиції. Третій і четвертий такти вокалізу виконуємо на голосний «А», ледь прикриваючи звук та роблячи сповільнення (*Ritenuto*). Правильне дихання забезпечить активна робота м'язів черевного пресу.

«БЕГЕМОТИК»

«Бегемотик» – потішна, легка та жартівлива пісенька про симпатичного гіпопотамчика, який докладав неймовірних зусиль, щоб опанувати ноти. Врешті-решт його щоденна, копітка праця увінчалася успіхом: «До, ре, мі, фа, соль, ля, сі! Тепер знаю ноти всі!» – співається в пісні.

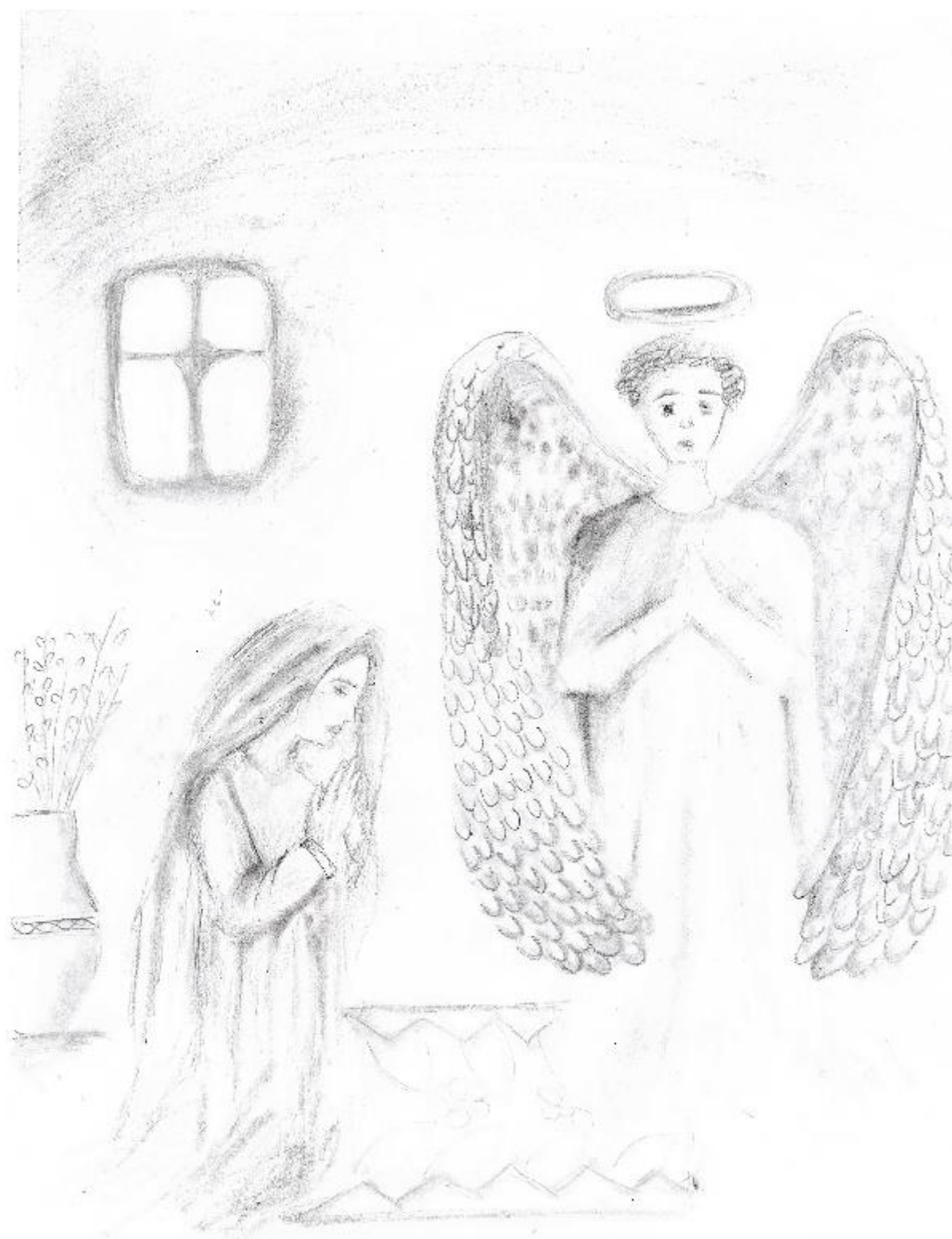
Тональність – e-moll, теситура – «ре» першої – «сі» першої октави (вона досить зручна в роботі з молодшими школярами, та допомагає установити природний тембр голосу дитини).

Невипадково пісенька починається у мінорній, сумній тональності, адже головний герой тільки розпочав вивчати ноти і «Репетує...наполегливо щодня»; йому важко, але він не здається, бо «купив собі блокнотик», в якому «пише ноти чарівні». Кінець пісні на світлому, мажорному тризвуку знаменує блискуче завершення «навчання».

Темп твору – *Teneramente* (ніжно). Приспів виконуємо *Con anima* (з душею), вокалізуємо. Довгі тривалості потребують динамічної градації звуку (поступового посилення). Це стосується 9, 13, 19, 23 та 28 тактів.

Вокальна партія пісні цілком самостійна, акомпанемент не підтримує соліста. Тому рекомендовано давати цей музичний зразок дитині зі стійкою інтонацією, відмінним метро-ритмічним відчуттям, вивчаючи мелодію у повільному темпі. Не забуваємо про вокальне дихання: економність та раціональність тут головні помічники. Остання фраза звучить на ферматі (*fermata* з італійської мови означає зупинку, затримку), що вимагає від вокаліста доброго, міцного дихання та опори звука.

«МАТИ БОЖА»

«Мати Божа» – пісня на релігійну тематику: світле і чисте свято Благовіщення Господнє є одним з найвеличніших у церковному календарі. Беручи в репертуар такі пісні, ми допомагаємо маленьким українцям духовно зростати, наповнюємо дитячі серденька Божою благодаттю, добротою, милосердям та любов'ю.

Темп твору – Andante (помірно, кроком); *gentile* (м'яко), *Devoto*, що перекладається як благоговійно, шанобливо. Голосоведення плавне, без поштовхів. Умовне позначення в приспіві має назву *Cantabile*, яке трактуємо, як співуче, наспівно.

Тональність – C-dur, теситура твору – «до» першої – «до» другої октави. У зв'язку з тим, що мелодична лінія обсягає досить великий діапазон (октаву) – потрібно зберігати однорідність звучання голосу. Восьмі нотки не дробити, уникати «маршовості».

Фортепіанна партія не підтримує вокальну, через те, твір під силу діткам, які чисто та стійко інтонують; здатні втримати свою мелодію. Характер твору передбачає емоційне виконання. Учням з доброю вокальною підготовкою, розвиненими технічними навичками можна поради скористатись прийомом філірування звуку на завершення твору (філірування – це поступове посилення, а потім поступове згасання звуку в процесі фонації).

Для роботи над виробленням кантиленного співу, необхідного в цьому творі, пропонуємо учням протяжно розспівувати голосні звуки: рот відкриваємо по вертикалі, звук – округлий. Дихання беремо вільно, спокійно. Нагадуємо школярикам, що посеред слова дихання брати не можна.

ПЕРШОКЛАСНИК

Слова, музика та фортепіанний супровід
С. Кишакевич, Г. Стець

Andante non troppo

The first system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in a soprano clef, with a key signature of two flats and a 4/4 time signature. It contains two measures of whole rests. The lower staff is a piano accompaniment in a grand staff (treble and bass clefs). The right hand plays chords and a melodic line, while the left hand plays a bass line with chords. The first measure of the piano part features a chord in the right hand and a bass line in the left hand. The second measure continues the piano accompaniment.

The second system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in a soprano clef, with a key signature of two flats and a 4/4 time signature. It contains two measures of whole rests. The lower staff is a piano accompaniment in a grand staff. The right hand plays chords and a melodic line, while the left hand plays a bass line with chords. The first measure of the piano part features a chord in the right hand and a bass line in the left hand. The second measure continues the piano accompaniment.

The third system of the musical score consists of two staves. The upper staff is a vocal line in a soprano clef, with a key signature of two flats and a 4/4 time signature. It contains two measures of whole rests. The lower staff is a piano accompaniment in a grand staff. The right hand plays chords and a melodic line, while the left hand plays a bass line with chords. The first measure of the piano part features a chord in the right hand and a bass line in the left hand. The second measure continues the piano accompaniment.

7

Musical score for measures 7-8. The top staff is a vocal line with two whole rests. The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef) with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat).

9

Musical score for measures 9-10. The top staff is a vocal line with lyrics: "1.-А ска - жи, ма - ту - сю, що у нас за свя - то?". The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef) with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat).

11

Musical score for measures 11-12. The top staff is a vocal line with lyrics: "-Це, мій лю - бий син - ку, в пер-ший клас по - свя - та!". The piano accompaniment consists of two staves (treble and bass clef) with a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat).

13

Пер - шо - клас - ник! Пер - шо - клас - ник я!

The musical score for measures 13-14 is in 2/4 time with a key signature of two flats. The vocal line features a melodic phrase starting on a whole note, followed by eighth notes. The piano accompaniment consists of chords in the right hand and sustained notes in the left hand.

15

Пер - ший клас - це мо - я сі - м'я!

1.

The musical score for measures 15-16 includes a first ending bracket. The vocal line has a melodic line with eighth notes. The piano accompaniment features chords and a melodic line in the right hand, with sustained notes in the left hand.

17

це мо - я сі - м'я!

2.

rit.

The musical score for measures 17-18 includes a second ending bracket and a *rit.* marking. The vocal line concludes with a whole note. The piano accompaniment features chords and a melodic line in the right hand, with sustained notes in the left hand.

18

для закінчення

rit.

1. -А скажи, матусю, що у нас за свято?
 -Це , мій любий синку, в перший клас посвята!

Приспів: 2р.

Першокласник! першокласник я!

Перший клас - це моя сім'я!

2. -А хто буде, мамо, в школі нас навчати?

-Вчителька рідненька, нам вона, як мати!

Приспів: 2р.

Першокласник! першокласник я!

Перший клас - це моя сім'я!

3. -А чи правда, мамо, школа - це родина?

-Так, мій любий синку, так, моя дитино!

Приспів: 2р.

Першокласник! першокласник я!

Перший клас - це моя сім'я!

ЧОК, ЧОК

Слова, музика та фортепіанний супровід
С. Кишакевич, Г. Стець

Scherzando

The first system of the musical score consists of three measures. The top staff is a vocal line in treble clef with a key signature of two sharps (D major) and a 4/4 time signature. It contains rests for all three measures. The piano accompaniment is in grand staff (treble and bass clefs). The right hand starts with a quarter note D4, followed by a quarter rest, then a quarter note E4, and a quarter rest. The left hand plays a bass line of chords: a dotted quarter note D2, an eighth rest, a dotted quarter note F2, and a quarter rest. The dynamic marking *mf* is placed between the two staves in the second measure.

The second system consists of three measures. The vocal line has rests. The piano accompaniment continues. The right hand has a quarter note D4, a quarter rest, a quarter note E4, and a quarter rest. The left hand continues with chords: a dotted quarter note D2, an eighth rest, a dotted quarter note F2, and a quarter rest. The dynamic marking *mf* is present in the first measure of this system.

The third system consists of three measures. The vocal line has rests. The piano accompaniment continues. The right hand has a quarter note D4, a quarter rest, a quarter note E4, and a quarter rest. The left hand continues with chords: a dotted quarter note D2, an eighth rest, a dotted quarter note F2, and a quarter rest. The dynamic marking *f* is placed between the two staves in the second measure, and *p* is placed in the third measure.

9

1. Чок, чок, чок, чок - на го - ро - ді

12

бу - ря - чок, чок, чок, чок, чок -

15

- а на ньо - му па - ву - чок.

17

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 17-19. Включает вокальную партию и фортепиано. Ключевая подпись: *Чепуренький сеі дни ни, бо святкуе*

20

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 20-22. Включает вокальную партию и фортепиано. Ключевая подпись: *уродини! Чепуренький сеі дни ни cresc.*

23

Музыкальный фрагмент, охватывающий меры 23-25. Включает вокальную партию и фортепиано. Ключевая подпись: *бо святкуе уродини!* Динамика: *f* и *dim.*

25 *для закінчення*

27

1. Чок, чок, чок, чок - на городі бурячок.
 Чок, чок, чок, чок - а на ньому павучок.
 Чепурненький сеї днини,
 Бо святкує уродини!

2. Чок, чок, чок, чок - на городі часничок.
 Чок, чок, чок, чок - а на ньому павучок.
 Лапками перебирає,
 Свого друга виглядяє.

3. Чок, чок, чок, чок - ось на зустріч світлячок.
 Чок, чок, чок, чок - усміхнувся павучок.
 Обіймаються раденькі
 Друзі ті малі-маленькі.

БЛИСКАВКА

Слова, музика та фортепіанний супровід
Г.Стець, С. Кишакевич.

Comodo

The first system of the musical score is in 4/4 time. It consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is mostly rests. The piano accompaniment features a steady eighth-note pattern in the right hand and a similar pattern in the left hand. A dynamic marking of *mp* is present. A dashed line above the piano part is labeled *8va*.

The second system begins with a measure rest marked '4'. The vocal line contains the lyrics: "1. Со - неч-ко з хма-рин - ка-ми ра-до в не-бі гра - ло-ся." The piano accompaniment includes a *rit.* marking and a *come sopra* instruction. Section symbols (§) are placed above the vocal and piano staves.

The third system begins with a measure rest marked '7'. The vocal line contains the lyrics: "Со - неч - ко за хма - ронь - ки рап - том за - хо ва - ло - ся." The piano accompaniment continues with the established rhythmic pattern.

9 $\text{\textcircled{0}}$ для 3 куплету

Бо зі сну збу - ди - ла - ся блис - кав - ка сер - ди - та:

f *deciso*

11

ко - си не роз - че - са - ні, бо - са та нев - ми - та.

tr

13 [2.] $\text{\textcircled{S}}$ $\text{\textcircled{0}}$

бо - са та нев - ми - та. Вся зем - ля ус - міх - не - на,

[2.] $\text{\textcircled{S}}$ $\text{\textcircled{0}}$

f *deciso*

15

зро - ше - на і чис - та, ті - шить - ся ве - се - лонь - ка

tr

Detailed description: This system contains measures 15 and 16. The vocal line (top staff) has lyrics: 'зро - ше - на і чис - та, ті - шить - ся ве - се - лонь - ка'. The piano accompaniment (bottom two staves) features a steady bass line of chords in the left hand and a melodic line in the right hand. A trill (tr) is marked above the piano's right-hand melody in measure 16.

17

в не - бе - сах бар - вис - та! М... *dolce*

Detailed description: This system contains measures 17 and 18. The vocal line (top staff) has lyrics: 'в не - бе - сах бар - вис - та! М...'. The piano accompaniment (bottom two staves) continues with a similar texture. The word 'dolce' is written below the piano part in measure 18, indicating a change in mood.

19

А...

Detailed description: This system contains measures 19 and 20. The vocal line (top staff) has the lyric 'А...'. The piano accompaniment (bottom two staves) features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand. A fermata is placed over the piano's right-hand melody in measure 20.

21

1. Сонечко з хмаринками радо в небі гралося.
 Сонечко за хмароньки раптом заховалося.
 Бо зі сну збудилася Блискавка сердита:
 Коси нерозчесані, боса та невмита.

2. Спалахнула Блискавка, скаче, присідає,
 Іскри над планетою, наче спис, кидає.
 Над містами й селами злива шаленіє.
 Від дощу нестримного геть усе синіє...

3. Із-за хмари сонечко вийшло за годину.
 І уздріло сонечко ось таку картину:
 Вся земля усміхнена, зрошена і чиста,
 Тішиться веселонька в небесах барвиста!

БЕГЕМОТИК

Слова, музика та фортепіанний супровід
Г. Стець, С. Кишакевич

Teneramente

The first system of the musical score is in 4/4 time with a key signature of one sharp (F#). It consists of three staves: a vocal line (top), a piano right-hand line (middle), and a piano left-hand line (bottom). The vocal line contains two measures of whole rests. The piano accompaniment begins with a piano (*mp*) dynamic. The right hand features a melodic line with eighth notes and slurs, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

3

The second system continues the piece, starting at measure 3. The vocal line remains at rest. The piano accompaniment continues with the same melodic and harmonic patterns. A *rit.* (ritardando) marking is placed under the first measure of this system, and an *a tempo* marking is placed above the second measure. The piano part maintains a consistent texture with chords and moving lines in both hands.

6

The third system begins at measure 6 and includes the vocal entry. The vocal line contains the lyrics: "1. Ре - пе - ту - є Бе - ге - мо - тик на - по - лег - ли - во що -". The piano accompaniment continues with a piano (*mp*) dynamic. The right hand features chords and moving lines, while the left hand provides a steady accompaniment with chords and single notes.

9

дня. "Та це ж він вив - ча - є но - ти!"

12

Здо - га - да - лось мав - пе - ня. "Та це ж він вив - ча - є"

15

но - ти!" "Здо - га - да - лось мав - пе - ня."

18 *Приспів:*
con anima

"До, ре, мі, фа, соль, ля, сі! Бу - ду вчи-ти но - ти

The musical score for measures 18-20 consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 4/4 time signature. It begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F#5. A fermata is placed over the final note. The piano accompaniment features a right hand with block chords and a left hand with a rhythmic pattern of quarter notes and eighth notes.

21

всі. До, ре, мі, фа, соль, ля,

The musical score for measures 21-22 continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line starts with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F#5. The piano accompaniment maintains the same rhythmic and harmonic structure as in the previous measures.

23

сі! Бу - ду вчи-ти но - ти всі".

The musical score for measures 23-25 concludes the vocal line and piano accompaniment. The vocal line begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, C5, D5, E5, and F#5. The piano accompaniment continues with the same rhythmic and harmonic pattern, ending with a double bar line and repeat dots.

26 для закінчення.

те - пер зна - ю но - ти всі!"

1.Репетує Бегемотик
 Наполегливо щодня.
 "Та це ж він вивчає ноти!" |
 Здогадалось Мавпеня. | 2р.

Приспів: 2 р.
 "До,ре,мі, фа, соль, ля, сі!
 Буду вчити ноти всі".
На коду: "Тепер знаю ноти всі!"

2.Він купив собі блокнотик,
 Пише ноти чарівні.
 Репетує Бегемотик,
 Линуть звуки голосні.

Приспів: 2 р.
 "До,ре,мі, фа, соль, ля, сі!
 Буду вчити ноти всі". |
На коду: "Тепер знаю ноти всі!" | 2р.

МАТИ БОЖА

Слова, музика та фортепіанний супровід
С. Кишакевич, Г. Стець

Andante, gentile

The first system of the musical score is in 4/4 time. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line consists of three measures of whole notes. The piano accompaniment is in the right hand, with a melody of eighth notes and quarter notes, and a bass line of quarter notes. The tempo is marked 'Andante, gentile'. There are two 'rit.' markings in the piano part.

The second system of the musical score is in 4/4 time. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line consists of three measures of quarter notes. The piano accompaniment is in the right hand, with a melody of eighth notes and quarter notes, and a bass line of quarter notes. The tempo is marked 'Andante, gentile'.

The third system of the musical score is in 4/4 time. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line consists of three measures of quarter notes. The piano accompaniment is in the right hand, with a melody of quarter notes and half notes, and a bass line of quarter notes. The tempo is marked 'Andante, gentile'. There is one 'rit.' marking in the piano part.

9 **Devoto**

1. Роз - цві - ло пре - крас - не свя - то на дво - рі,

11

і спі - ва - ють ан - ге - ля - та у - го - рі.

13

Ра - дуй - ся о Бо - жа Ма - ти Пре - свя - та,

15

Бла - га Віст - ка всю пла - не - ту о - блі - та.

The musical score for measures 15-16 consists of a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a single staff with a treble clef, featuring a melody of eighth and quarter notes. The piano accompaniment is in two staves (treble and bass clefs), with the right hand playing chords and the left hand playing a simple bass line.

17 **Cantabile**
Приспів:

Ма - ти Бо - жа, Ма - ти Бо - жа, ми Те - бе ві - та - єм.

Приспів:

mf

The musical score for measures 17-18 is marked 'Cantabile' and 'Приспів:'. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a single staff with a treble clef, with a melody of eighth and quarter notes. The piano accompaniment is in two staves (treble and bass clefs), with the right hand playing chords and the left hand playing a simple bass line. A dynamic marking of *mf* is present in the piano part.

19

І для щи - ро - ї мо - лит - ви ру - чень - ки скла - да - єм.

1.

The musical score for measures 19-20 features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line is in a single staff with a treble clef, with a melody of eighth and quarter notes. The piano accompaniment is in two staves (treble and bass clefs), with the right hand playing chords and the left hand playing a simple bass line. A first ending bracket labeled '1.' is placed over the final two measures of the vocal line.

21 | 2. | для закінчення

ру-чень-ки скла-да - ем.

rit.

1. Розцвіло прекрасне свято на дворі,
 І співають ангелята угорі.
 Радуйся, о Божа Мати Пресвята,
 Блага Вістка всю планету обліта.

Приспів: 2р.

Мати Божа, Мати Божа,
 Ми Тебе Вітаєм.
 І для щирої молитви
 Рученьки складаєм.

2. Ангел з неба білосніжний прилетів.
 Промінь світла у кімнаті миготів.
 Ти народиш, Непорочна, нам Христа,
 І надія у серденьку пророста!

Приспів: 2р.

Мати Божа, Мати Божа,
 Ми Тебе Вітаєм.
 І для щирої молитви
 Рученьки складаєм.

СЛОВНИЧОК МУЗИЧНИХ ТЕРМІНІВ⁴

Andante – в помірному темпі, кроком.

Andante non troppo – в помірному темпі, але на надто розтягувати.

Cantabile – співуче, наспівно.

Comodo – не поспішаючи, невимушено.

Con anima – з душею.

Crescendo – поступово збільшуючи гучність.

Deciso – рішуче та сміливо

Fermata – зупинка, затримка.

Gentile – м'яко.

Devoto – благоговійно, шанобливо.

Diminuendo – поступово тихіше.

Dolce – ніжно.

Forte – голосно.

Legato – гладко, поєднуючи один звук з другим, зв'язно.

Piano – тихо.

Ritenuto – заповільнюючи, стримуючи.

Scherzando – грайливо, жваво.

Teneramente – ніжно.

Агогіка – з грецької мови трактується як рух; мається на увазі важливі за змістом слова та звуки, які в плані темпу децю «відтягуються», «підкреслюються».

Динамічна градація звуку – поступове посилення.

Мурмурандо – спів із закритими вустами.

Філірування – поступове посилення, а потім поступове згасання звуку в процесі фонації.

---

⁴ Музичні терміни – Музична скриня <http://music-ukr.blogspot.com> ›

ЗМІСТ

Передмова	3
Навчально-методичні рекомендації	8
«Першокласник»	20
«Чок, чок»	24
«Блискавка»	28
«Бегемотик»	32
«Мати Божа»	36
Словничок музичних термінів	40

Електронне навчально-методичне видання

Світлана Кишакевич,

Галина Стець

**ВОКАЛЬНІ ТВОРИ ДЛЯ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
(Частина перша)**

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

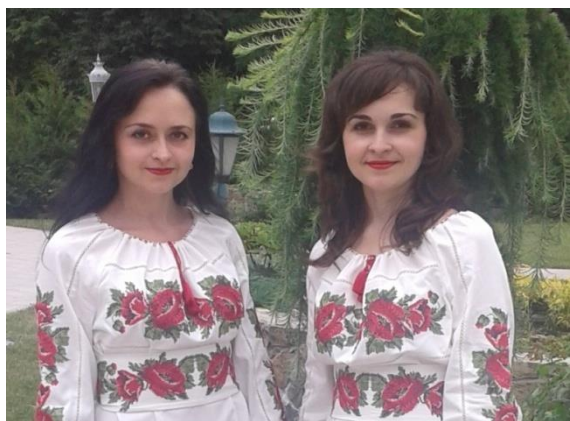
Комп'ютерний набір нот	Віктор Шуневич
Ілюстрації	Софія Стець
Музичний редактор	Тамара Козій
Редактор	Ірина Невмержицька
Технічний редактор	Лужецька Ольга
Коректор	Артимко Ірина

Здано до набору 30.03.2023 р. Формат 60x90/16. Гарнітура Times. Ум. друк.
арк. 5,25. Зам. 19.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140
від 01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 31.

ПРО АВТОРІВ

Кишакевич (Дицьо) Світлана Володимирівна – (18.01.1984 р., м. Трускавець Львівської обл.), кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені

Івана Франка. Учасник науково-практичних конференцій та семінарів, автор навчально-методичних посібників і наукових публікацій. Дипломант I ступеня літературно-публіцистичного конкурсу ім. Мирона Утриска. Автор трьох поетичних збірок: «Любові крила», «Музика слова», «Камертон» та віршованої поеми для дітей «Роксолана».

Стець (Дицьо) Галина Володимирівна – (12.11.1982 р., м. Трускавець Львівської обл.), кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва факультету початкової освіти та мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Учасник міжнародних та всеукраїнських науково-практичних семінарів і конференцій, автор статей у наукових виданнях і навчально-методичних посібників.

Працюючи в інституті музичного мистецтва ДДПУ імені Івана Франка, доцентки Г. Стець та С. Кишакевич вкладають свої вміння та душу вже у власних вихованців. З ними дають відкриті уроки, звітні концерти, перемагають у вокальних конкурсах.

У складі дуету сестер Дицьо п. Галина та п. Світлана стали лауреатами всеукраїнських конкурсів та фестивалів. За активну просвітницьку та концертну діяльність відзначені подяками і грамотами рідного університету, Дрогобицької районної державної адміністрації, Міністерства закордонних справ України.